

התכנית לתואר M.A.

בלימודי גליל

שנה"ל תשפ"ד

ראש התכנית: פרופ' זאב גרינברג

חברי הסגל האקדמי:

פרופ' חבר: פרופ' אמיר גולדשטיין, פרופ' זאב גרינברג, פרופ' מוסטפא עבאסי, פרופ' גונן שרון

ד"ר יוסף ג'בארין,

מרצה בכיר:

ד"ר מיכאל אזבנד, ד"ר עידו ברנע, פרופ' ציונה גרוסמרק, ד"ר חגי דביר.

מורה מן החוץ:

מטרת לימודים

ייחודו של הגליל בא לידי ביטוי בבחינות רבות, מבחינה היסטורית-יישובית, בתולדותיו המיוחדות ובאוכלוסייתו המשתנה במהלך הדורות. אוכלוסייה זו הצטיינה ומצטיינת גם בהווה בגיוונה מחד ובשילוב בין חלקיה מאידך, ב"ריבוי תרבותיות" במלוא מובנו של המונח. בשני העשורים האחרונים התקיימו שני תהליכים אשר הביאו לעליית ערכו של האזור בגיאוגרפיה. הראשון, התפתחות הגישה הסביבתית-אקולוגית המגדירה את האזור כמרחב טבעי בעל משאבים ובו גיוון מינים, העובר תהליכי שינוי מואצים שקשורים בניצול משאבים לא מושכל שמקורם בפעילות כלכלית של האדם. התהליך השני מקורו בתהליכים חברתיים שהתפתחו באזורים פריפריים, המרוחקים ממרכזי כלכלה וקבלת ההחלטות. אלו תהליכים חברתיים ופוליטיים של פעילות של קבוצות מיעוט בדגש של הבלטת הייחוד התרבותי והמעמדי.

לימודי התואר השני נלמדים בשני מסלולים- מסלול נלמד (ללא תזה) ומסלול מחקרי (הכולל כתיבת תזה). המסלול הנלמד ב"לימודי גליל" מיועד להרחבת והעמקת הידע וההבנה של התלמיד. הלימודים הרגיונליים, שמעצם טבעם הם רב-תחומיים, מטרתם להביא את התלמיד להבנה והכרה מעמיקות של האזור, הגליל במובנו הרחב ביותר והאזורים הגובלים בו, בתחומים שונים ובחיבורים ושילובים ביניהם. על אלו נמנה את ההיסטוריה (הפוליטית, החברתית והתרבותית), הגיאוגרפיה, הגיאוגרפיה-ההיסטורית, הפילוסופיה והאמנות מתחום מדעי הרוח, עולם הצומח והחי ובעיקר איכות הסביבה מתחום מדעי הטבע, הסוציולוגיה והאנתרופולוגיה מתחום מדעי החברה. המסלול המחקרי מיועד לסטודנטים המעוניינים לעסוק בחקר הגליל ולהתקדם ללימודי התואר השלישי. לצד המטרות שנמנו לעיל המשותפות לשני המסלולים יידרש הסטודנט במסלול המחקרי לכתיבת עבודת מחקר.

תכנית הלימודים

הלימודים בחוג נלמדים בשני מסלולים : מסלול נלמד (ללא תזה) ומסלול מחקרי (הכולל כתיבת תזה), והם כוללים קורסי חובה המשותפים לכלל תלמידי התואר השני, וקורסים נפרדים בהתאם למסלול.

פירוט נקודות זכות לפי מסלולים:

מסלול נלמד	מסלול מחקרי	מסלול משלים למחקרי לבוגרי MA	
20 נ"ז	8 נ"ז		קורסי חובה
4 נ"ז	2 נ"ז		סמינר מחלקתי
	2 נ"ז	2 נ"ז	סמינר מחלקתי לתלמידי מחקר
4 נ"ז	4 נ"ז		מחנה מחקר ("קמפוס לימודי") לתלמידי שנה ב'
6 נ"ז	6 נ"ז		סמינריון
2 נ"ז	2 נ"ז		Pilgrimage and holy places in the Galilee
	2 נ"ז	2 נ"ז	כתיבה אקדמית לתלמידי מחקר
	12 נ"ז	12 נ"ז	תזה / בחינת גמר
36 נ"ז	38 נ"ז	16 נ"ז	סה"כ נ"ז לתואר

בהתאם לתנאי הסיום בתכנית ולדרישות לקבלת זכאות לתואר, יהיה על סטודנט במסלול הנלמד לצבור לימודים בהיקף שלא יפחת מ-36 נ"ז, על-פי הפרוט המופיע בטבלה לעיל. בנוסף השתתפות בסדורים ובחפירות ארכיאולוגיות כחלק מדרישות הקורסים הספציפיים. יודגש כי הסטודנט לא יוכל לסיים את התואר מבלי שהוכיח השתתפות בלפחות שלושה ימי סדור לכל שנת לימודים, וזאת מלבד מחנה המחקר בשנה השנייה ללימודיו. הסדורים יתקיימו כימי סדור מרוכזים, במועדי חופשות בתי הספר (תאריכי הסדורים יוצגו לסטודנטים בתחילת שנת הלימודים). השתתפות בסדורים מחייבת תשלום נוסף בהתאם למצוין בתקנון שכ"ל.

תכנית הלימודים תתקיים על בסיס יום לימודים בשבוע (יום ב' כולו) ותתפרס על פני ארבעה סמסטרים (שנה וחצי). באישור ראש התכנית, ניתן יהיה לפרוס את הלימודים על פני שלוש ולכל היותר על פני ארבע שנים.

על הסטודנט במסלול המחקרי יהיה לצבור לימודים בהיקף שלא יפחת מ-38 נ"ז על פי הפרוט בטבלה שלעיל. בנוסף יהיה עליו ליטול חלק בסדורים ובחפירות ארכיאולוגיות כחלק מדרישת הקורסים הספציפיים. יודגש כי הסטודנט לא יוכל לסיים את התואר מבלי שהוכיח השתתפות בלפחות שלושה ימי סדור לכל שנת לימודים, וזאת מלבד מחנה המחקר בשנה השנייה ללימודיו. הסדורים יתקיימו כימי סדור מרוכזים, במועדי חופשות בתי הספר (תאריכי הסדורים יוצגו לסטודנטים בתחילת שנת הלימודים). השתתפות בסדורים מחייבת תשלום נוסף בהתאם למצוין בתקנון שכ"ל.

סטודנט בעל תואר שני נלמד שסיים את לימודיו בתכנית ללימודי גליל, ונרשם/ת למסלול השלמה לתזה יחויב ב-12 נ"ז. סטודנט בעל תואר שני נלמד שסיים את לימודיו בחוג שונה או במוסד אקדמי אחר, ונרשם למסלול השלמה לתזה, הקורסים בהם יחויב יקבעו ע"י ועדת הקבלה וועדת המעקב החוגית, לאחר בחינת לימודיו הקודמים, עד להיקף של 16 נ"ז.

מחנה המחקר (קמפוס לימודי)

על הסטודנט חובת השתתפות במחנה מחקר ("קמפוס לימודי") שנתי בשנה ב' ללימודים, שימשך על פני שלושה ימים ארוכים (מבוקר עד ערב), הכולל גם שיעורי הכנה וסיכום בכיתה, ויעניק 4 נ"ז, אשר בעקבותיו יכתוב הסטודנט עבודת מחקר בהיקף של סמינריון.

אנגלית כשפה זרה

מועמדים לתכניות לתואר שני נדרשים להציג רמת פטור באנגלית. פטור מחובת לימודי אנגלית יינתן בכפוף להצגת גיליון ציונים וזכאות לתואר ראשון ממוסד אקדמי של לימודי האנגלית בו מוכרים ע"י המכללה האקדמית תל-חי.

בתכנית מוסמך בלימודי גליל, ועדת הקבלה תהיה רשאית לקבל מועמד ללא רמת פטור באנגלית ובתנאי שיגיע לרמת פטור במועד שיידרש ע"י ועדת הקבלה, ולא יאוחר מתחילת שנה ב' ללימודיו. הקבלה תהייה על תנאי ואי עמידה בו תגרור הפסקת לימודים.

חובת קורסים כלל מכללתיים

כל סטודנט לתואר שני, במהלך שנות לימודיו חייב ללמוד קורס תוכן אחד בשפה האנגלית וקורס מקוון אחד.

תכנית השלמות

ועדת קבלה רשאית לחייב סטודנט אשר אינו עומד בדרישות הקבלה או שחסר לו רקע הדרוש ללימודים בתכנית או שהוא בעל תואר B.Ed. בלימודי השלמה בהיקף של עד 12 שש"ס.

הוועדה זכאית להחליט אם היא דורשת מהמועמד שנת השלמה לפני תחילת לימודיו לתואר השני, או אם היא מאשרת לו להתקבל, ולעשות את לימודי ההשלמה במקביל ללימודי התואר השני.

תנאי מעבר משנה לשנה

התנאים והדרישות המפורטים להלן מהווים תוספת והשלמה לתנאים כפי שמפורטים בשנתון המכללה.

מעבר משנה א' לשנה ב' - השגת ציון ממוצע שנתי של 70 ומעלה וציון של לפחות 65 ומעלה בכל קורס.

ציון עובר בקורסים הסמינר, קמפוס לימודי ופרו-סמינריון הינו 70 ומעלה.

תנאי מעבר משנה לשנה למסלול מחקרי:

השגת ציון ממוצע שנתי של 80 ומעלה וציון של לפחות 70 בכל אחד מן הקורסים.

סטודנט שלא יעמוד בתנאים אלה ועומד בתנאי המעבר משנה א ל-ב של המסלול הנלמד יוכל להמשיך את לימודיו במסלול הנלמד.

במקרים חריגים יוכל ראש התכנית, על סמך המלצה של ועדת המעקב החוגית לאשר לסטודנט שהחל את לימודיו במסלול הנלמד לעבור למסלול המחקרי על סמך הישגיו בשנה א ללימודיו.

חזרה על קורס חובה

סטודנט שנכשל פעמיים בקורס חובה חוגי יופסקו לימודיו בתכנית.

בהתקיים נסיבות מיוחדות, וזאת על פי החלטת ראש התכנית או ועדת ההוראה החוגית, יהיה הסטודנט רשאי להירשם שוב לקורס האמור ולהמשיך את לימודי בתנאים שתיקבע התכנית.

סיום הלימודים במסלול נלמד

לשם קבלת תואר מוסמך במסלול הנלמד ב"לימודי הגליל", יהיה על הסטודנט להשלים 36 נ"ז, כולל שתי עבודות סמינריות (אחת בסמינריון ואחת במחנה המחקר) ובחינת גמר אינטגרטיבית מסכמת, ציון עובר בקורסי הסמינר הינו 70 ומעלה.

קבלת התואר מותנית בהשגת ציון ממוצע סופי של 70 ומעלה.

ציון סיום התואר במסלול הנלמד יורכב מ:

80% - ממוצע ציוני כלל הקורסים

20% - ציון הבחינה המסכמת

סיום הלימודים במסלול מחקרי

לשם קבלת תואר מוסמך במסלול המחקרי ב"לימודי הגליל", יהיה על הסטודנט להשלים 38 נ"ז, כולל שתי עבודות סמינריות (אחת בסמינריון ואחת במחנה המחקר) ולהגיש עבודת גמר מחקרית (תזה). עמידה בכל המטלות בציון משוקלל של 80 והגשת עבודת התיזה.

ציון סיום התואר במסלול המחקרי יורכב מ :

60% ממוצע ציוני הקורסים.

40% ציון התיזה.

סטודנט אשר לא השלים את תכנית ההשלמות אשר נקבעה עבורו במלואה, לא יהיה זכאי לסיום התואר.

בחינה מסכמת

הבחינה האישית המסכמת, שתורכב לכל תלמיד בנפרד ע"פ מסלול התמחותו. ציון עובר בבחינת הגמר הינו 70. ניתן לגשת לבחינת הסיום רק בסיום כל החובות לתואר.

תזה

התזה היא עבודת מחקר שאושרה על ידי ועדת המעקב החוגית. נכתבה בהנחיית איש סגל בכיר (בדרגת מרצה בכיר ומעלה) על פי כללי הכתיבה האקדמית ותחום המחקר.

פריסת לימודים

משך הלימודים לתואר שני עד לסיום חובות השמיעה הואשנה וסמסטר. סטודנט הפורס את לימודיו מעבר לזמן זה ולא סיים את חובות השמיעה יחויב בתשלום שכ"ל בכפוף לתקנון שכ"ל.

תכנית הלימודים*

מסלול נלמד

שם הקורס	שש"ס הרצאה ותרגול	נ"ז	מרצה
גאוגרפיה ישובית של הגליל בעת החדשה	2	2	פרופ' זאביק גרינברג
גאוגרפיה רגיונלית של הגליל בעת החדשה	2	2	פרופ' זאביק גרינברג
דיור וקרקע	2	2	ד"ר יוסף גיאברין

שם הקורס	שש"ס הרצאה ותרגול	נ"ז	מרצה
יישומי GIS בלימודים רגיונליים של הגליל	2+2	4	ד"ר עידו ברנע
Pilgrimage and holy places in the Galilee	2	2	ד"ר חגי דביר
מקורות לחקר הגליל	2	2	ד"ר מיכאל אזבנד
סמינר מחלקתי א'	2	2	פרופ' גונן שרון
סמינר מחלקתי ב'	2	2	פרופ' אמיר גולדשטיין
קריאה אישית	2	0	פרופ' זאביק גרינברג
עכו בין העות'מאניים לבריטים	2	2	פרופ' מוסטפא עבאסי
סוגיות ביחסי יהודים ערבים בגליל: מציאות ואתגרים	2	2	ד"ר יוסף גיאברין
דתות בגליל בתקופות הרומית והביזנטית: מקדשים, בתי כנסת וכנסיות	2	2	ד"ר מיכאל אזבנד
טבריה וציפורי שתי בירות הגליל בעת העתיקה	2	2	פרופ' ציונה גרוסמרק
סמינריון	2+2	6	פרופ' גונן שרון
קמפוס לימודי - בלימודי גליל	2+2	4	פרופ' גונן שרון פרופ' מוסטפא עבאסי
	34	36	

מסלול מחקרי:

שם הקורס	שש"ס הרצאה ותרגול	נ"ז	מרצה
מקורות לחקר הגליל	2	2	ד"ר אזבנד מיכאל
כתיבה מדעית לתלמידי מחקר	2	2	ד"ר זאביק גרינברג
Maps and Mapping	2	2	ד"ר גד שפר
סמינר מחלקתי א בלימודי גליל	2	2	פרופ' גונן שרון
סמינר	2+2	6	פרופ' אמיר גולדשטיין
סמינר מחלקתי ב' בלימודי גליל	2	2	פרופ' אמיר גולדשטיין
קמפוס לימודי בלימודי גליל	2	4	פרופ' גונן שרון פרופ' מוסטפא עבאסי
דיור וקרקע בגליל בצל השסע	2	2	ד"ר יוסף ג'אברין
טבריה וציפורי שתי בירות הגליל בעת העתיקה'	2	2	פרופ' ציונה גרוסמרק
גאוגרפיה רגיונאלית	2	2	ד"ר זאביק גרינברג
תיזה		12	מנחה אישי
סה"כ מסלול מחקרי		38	פרופ' מוסטפא עבאסי ד"ר חריף חנן

קורסי בחירה וסמינרים:

טרם ההרשמה לקורסים על כל סטודנט ובאחריותו לבדוק טרם ההרשמה את דרישות הקורס לרבות הציון הנדרש לסיום הקורס

*החוג רשאי לשנות את התכנית בכל עת, על הסטודנט לעקוב אחר השינויים בשנתון.

פירוט הקורסים

גיאוגרפיה יישובית של הגליל

פרופ' זאביק גרינברג

3001008 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג השיעור: הרצאה

קורס זה יתמקד בגיאוגרפיה היישובית של הגליל. הגליל נחשב ולא בכדי, לערש ההתיישבות היהודית בארץ ישראל מאז תחילת ההתיישבות היהודית החדשה ועד ימינו. במהלך הקורס נסקור את ההתיישבות בגליל החל מסוף המאה התשע עשרה ועד היום. הקורס יבחן את המושגים 'מיקום' ו'מרחב' והשפעתם על מיקום היישובים בגליל. הקורס ייתן סקירה מעמיקה של ההתיישבות בגליל לאורך התקופות השונות תוך הבנת המניעים להקמת היישובים, מאפייניהם התכנוניים, הכלכליים והחברתיים של היישובים והתפתחותם לאורך השנים. במהלך הלמידה נבחן את הקשר בין התנאים הפיזיים של המרחב, הצרכים האידיאליים והאחרים וביטויים ביישובים מסוגים שונים בגליל מאז סוף המאה התשע עשרה ועד ימינו.

דיור וקרקע בגליל בצל השסע היהודי-ערבי

ד"ר יוסף ג'אברין

3000205 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג השיעור: הרצאה

הקצאה של משאבים ציבוריים ובמיוחד קרקעות לדיור ולמסחר היא אחת הפונקציות המרכזיות של המדינה. ואכן, סוגיות הקשורות לקרקע, דיור ותכנון בגליל הן סוגיות מרכזיות המעסיקות את השיח הציבורי בישראל והן גם גורם מרכזי וקבוע שמחולל מתיחות ביחסים בין האזרחים היהודים והאזרחים הערבים. למרות מיזמים ותכניות ממשלתיות בנושאים אלה לאורך השנים, קשה להצביע על פריצת דרך בתחום, והבעיות והמצוקות נותרו שרירות וקיימות, ואף ביתר שאת. הקורס סוקר ומנתח סוגיות מרכזיות בתחום הקרקע והדיור בגליל, תוך התייחסות להקשרים הרחבים יותר של סוגיות אלה בתחומים החברתיים, הפוליטיים, הכלכליים, והמשפטיים. בן הסוגיות העיקריות שנדון בהן: השלטון המקומי ושטחי השיפוט של הרשויות המקומיות, בנייה ציבורית ותכניות דיור ממשלתיות, אזורי תעשייה ואזורי מסחר, הפרדה בדיור ותפקודן של ועדות קבלה, ייצוג הולם ברשויות התכנון והבנייה, פריפריה גיאוגרפית ופריפריה חברתית.

דתות בגליל בתקופה הרומית והביזנטית: מקדשים, בתי כנסת וכנסיות

ד"ר מיכאל אזבנד

3000200, 2 שש"ס, 2 נ"ז

בעת העתיקה חיו בגליל קבוצות ודתות שונות. ניתן ללמוד על הקבוצות השונות והיחסים ביניהם דרך מבני הדת השונים. נלמד על המקדשים המפוארים של האוכלוסייה הפגאנית בתקופה הרומית. נבחן את הסוגים השונים של בתי כנסת שהתגלו בגליל העליון בגליל התחתון ובאזור הכנרת. נלמד גם על הכנסיות ומנזרים של הנוצרים המקומיים וגם של עולי רגל בתקופה הביזנטית.

טבריה וציפורי שתי בירות הגליל בעת העתיקה

פרופ' ציונה גרוסמרק

3000073, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג השיעור: הרצאה

העיר ציפורי נוסדה בשלהי התקופה הפרסית או בראשית התקופה ההלניסטית. היא נזכרת לראשונה במקורות ספרותיים המתייחסים לימיו של אלכסנדר ינאי. עיר זו כבשה לעצמה בהדרגה את מעמדה כעיר הראשית בגליל.

העיר טבריה נוסדה בימיו של הורדוס אנטיפס ונקראה על שמו של טיבריוס, הקיסר השני באימפריה הרומית. עם הקמתה הייתה טבריה לבירת הגליל ותפסה את מקומה של ציפורי.

שתי ערים גליליות אלו הטביעו חותמן על היצירה החשובה של עם ישראל בימי המשנה והתלמוד. בציפורי נערכה המשנה על ידי רבי יהודה הנשיא ובטבריה נחתם כנראה התלמוד הירושלמי.

הקורס יתמקד בתולדותיהן של שתי הערים האלו תוך לימוד המקורות הספרותיים והארכיאולוגיים. נעקוב אחר מערכות היחסים בין שתי הערים והנסיבות שהביאו לעלייתה של כל אחת מהן למעמד העיר הראשית בגליל. במהלך הקורס יתקיים סיור ומטלת סיום הקורס היא הגשת עבודה קצרה.

יישומי GIS בלימודים רגיונאליים של הגליל

ד"ר עידו ברנע

2+2, 3000040 שש"ס, 4 נ"ז

סוג השיעור: הרצאה

קורס זה נועד להקנות לסטודנטים הכרה ויכולת שימוש עצמאית במערכות מידע גיאוגרפיות (GIS) בתוכנת ArcGIS, תוך התמקדות בלימודים רגיונאליים של הגליל. כל השיעורים הינם שיעורי תרגול מעשיים. בתחילת חלק מהשיעורים יינתן רקע תיאורטי. הקורס בנוי בשלבים, כך שבסופו של הקורס לסטודנטים יהיה את היכולת לעשות שימוש עצמאי במערכת ה-ArcGIS ובניתוחים מרחביים. הקורס יתמקד בנושאים הבאים: איסוף מידע מרחב, עיגון של מפות/תצלומי אוויר, דיגיטציה, ניהול וניתוח נתונים, שאילתות מרחביות, ויצירת מפות מוגמרות. במהלך הקורס נעסוק ביישום החומר הנלמד בהקשר של המרחב הגיאוגרפי בגליל בנושאים שונים בהם: התפתחות היסטורית, פיתוח בר-קיימא, טבע, ביטחון, תעסוקה, כלכלה, פיתוח אזורי ותרבות.

מקורות לחקר הגליל

ד"ר אהבנד מיכאל

2 3000005 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס נועד להקנות שיטות עבודה מחקריות מתקדמות. ידע הגליל על פניו הרבות שואב ממקורות שחלקם אינם מצביעים במבט ראשון על סודות הידע והתובנות הצפונים בהם. הקורס מתכוון להעניק לסטודנטים יכולת התמודדות ברמה גבוהה עם סוגיות הקשורות לשימוש מחקרי במקורות הנוגעים לגליל בתקופת היישוב. יושם דגש על הנקודות הבאות: א. איתור אוספים קיימים ופוטנציאליים. ב. זיהוי ושימוש במקורות לא כתובים. ג. טכניקות ניתוח.

סוגיות ביחסי יהודים ערבים בגליל: מציאות ואתגרים

ד"ר יוסף ג'בארין

2 3000056 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס בוחן את מערכת היחסים בין האוכלוסייה היהודית לאוכלוסייה הערבית בישראל, תוך התמקדות באזור הגליל. לצורך כך נסקור ונתח סוגיות מרכזיות ביחסי הגומלין בין החברה הערבית למדינה בפרט, ובענייני שוויון בין יהודים וערבים בכלל, בתחומים חברתיים, פוליטיים, כלכליים, ומשפטיים. בין הנושאים בהם נעסוק בהרחבה: חלוקת תקציבים ומשאבים ציבוריים, רב-תרבותיות וחינוך לחיים

משותפים, מעמדה של השפה בערבית בישראל, דיור וקרקע וייצוג הולם במוסדות ציבוריים ובגופים מקבלי החלטות. דיון זה יעשה תוך התייחסות להיבטים תיאורטיים של יחסי מיעוט-רוב במדינות דמוקרטיות שסועות, וליישומם הספציפי של היבטים אלה בסוגיות הנדונות.

סמינר הגליל בעת העתיקה

פרופ' גונן שרון

30000094, 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס יקנה כלים לאיסוף מידע מחקרי ואקדמי ממקורות ראשוניים ואקדמיים, כלי חיפוש ומתודות חיפוש מידע אקדמי, הערכת איכות המידע שנאסף וארגונו, כללי כתיבה אקדמית ומתודות המחקר.

נושאי המחקר יהיו מתחום חקר הפרהיסטוריה של הגליל החל מראשית הופעת האדם במרחב וכלה בהמצאת הכתב והופעת הערים הראשונות בתקופת הברונזה (כחמשת אלפי שנים לפני זמננו. נדון בפרהיסטוריה של הגליל מכל היבטיה האתרים, הכלים והטכנולוגיה, הופעת הפולחן והקבורה, אורחות החיים של קדמוני הגליל, – המעבר מצידים לקטים ליושבי קבע וחקלאים, החי הצומח והסביבה בעבר, חוקרים ומגלים מרכזיים, מתודות ושיטות בחקר העבר והרלוונטיות של הממצאים לחינוך בהווה. נדגים את מתודות המחקר ההיסטורי ואת כללי הכתיבה האקדמית בנושאים מתחום הפרהיסטוריה.

סמינר מחלסה לקרית שמונה: מבט רחב על היסטוריה מקומית

פרופ' אמיר גולדשטיין

30000089, 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

חלסה הייתה מרכז עירוני ליישובי עמק החולה בשלהי התקופה העות'מאנית ובתקופת המנדט. קריית שמונה שהוקמה על שטחה היא מקרה מבחן מרתק וקרוב להתפתחות הפריפריה הישראלית, ליחסי הגומלין בין מרכז לפריפריה, כמו גם לקשרים בתוך המרחב הגלילי, לפעילותם של ארגוני מגזר ציבורי ושלישי בקהילה ולהתמודדות עם אתגרים חברתיים ופוליטיים. הקורס ועבודות המחקר שייערכו במסגרתו, יבקשו לשלב בין מבט היסטורי רחב להתבוננות מיקרו היסטורית על מה שהתרחש בעמק החולה לאורך המאה העשרים. יציאת תושבי חלסה ממנה במהלך 1948 וחסימת שיבתם לבתיהם, תהליך הקמתה של העיר, התמורות שעברה וההתמודדות של ארגונים פנימיים וחיזוניים עם המציאות המשתנה והקבועה בעיר. השיעורים יעניקו היכרות ראשונית עם ההיסטוריה של קריית שמונה: הקמתה כמעברה, התמודדות עם התנאים המאתגרים בשנותיה הראשונות, התפתחות יחסי הגומלין עם היישובים השכנים בגליל העליון, ראשית ההתמודדות עם סוגיות ביטחון ותהליכי הצמיחה של העיר.

סמינר מחלקתי א

פרופ' שרון גונן

30000006, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג השיעור: הרצאה

במסגרת הסמינר המחלקתי, שיכנס אחת לשבועיים יוצגו הרצאות בנושאים שונים הקשורים לתכנית הלימודים של החוג, ולאירועים ותהליכים גליליים- בכל התחומים. ההרצאות יינתנו בידי צוות התכנית, מרצים מן החוג, ותלמידים שיציגו את עבודותיהם הסמינריות ולאחריהן יתקיים דיון. ההשתתפות בסמינר היא חובה לכל התלמידים

סמינר מחלקתי ב

פרופ' אמיר גולדשטיין

3000066 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג השיעור: הרצאה

במסגרת הסמינר המחלקתי, שיכונס אחת לשבועיים יוצגו הרצאות בנושאים שונים הקשורים לתכנית הלימודים של החוג, ולאירועים ותהליכים גליליים- בכל התחומים. ההרצאות יינתנו בידי צוות התכנית, מרצים מן החוג, ותלמידים שיציגו את עבודותיהם הסמינריות ולאחריהן יתקיים דיון. ההשתתפות בסמינר היא חובה לכל התלמידים,

עכו בין העות'מאנים לבריטים פרופ' אמיר גולדשטיין

3000095 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג השיעור: הרצאה

הקורס יעסוק בהיסטוריה של העיר עכו מאז עלייתה המחודשת בימי שיח' דאהר אלעומר מושל הגליל, ומאז שהפכה לבירת המחוז הידוע בשמה מחוז עכו/ סנג'ק עכו בשנת 1745.

הקורס ידון בתקופות השונות של שיח' דאהר, של אחמד פאשא ג'זאר, ויורשיו סולימאן ועבדאללה. ובעקבותיהם בתקופת השלטון המצרי (1831-1840). בתקופת הרפורמות בעיר ומדוע דווקא בתקופת הרפורמות החלה העיר לשקוע בהשוואה לערים הסמוכות ביירות וח'יפה. בנוסף הקורס יעסוק בעכו בימי המנדט הבריטי, במבנה החברתי, דמוגרפי כלכלי עד מלחמת 1948.

קמפוס לימודי בלימודי גליל

פרופ' מוסטפא עבאסי, פרופ' שרון גונן

3000131 2+2 שש"ס, 4 נ"ז

סוג השיעור : קורס מקוון

מחנה המחקר מיועד להביא לידי ביטוי את השילוב שבין כל הדיסציפלינות השזורות במערכת הלימודים של התוכנית ללימודי הגליל, ובהם המחקר ההיסטורי, המחקר הגיאוגרפי, המחקר הסוציולוגי והסביבתי, מחקר מדעי הטבע לענפיהם ולימוד האוכלוסיות בשטח. השתתפות במחנה המחקר היא חובה לכל תלמידי התוכנית. בכל שנה יבחר אתר או אזור בתחומי הגליל, אותו יחקרו הסטודנטים על-פי תכנית מחקר מובנית מראש, שתשלב הכנה מתודולוגית ותיאורטית, תוך שימוש במקורות מכל סוג אפשרי, עם עבודת שטח מתוכננת. המחקר מתנהל בצמדים, כאשר כל סטודנט יבחר מראש את תחום ונושא מחקרו ויחבור לעמית לצמד. ניתן להתייחס לשאלות בתחומי הגיאוגרפיה, ההיסטוריה (וההיסטוריוגרפיה), הסוציולוגיה, סביבה, מדעי הטבע, אנתרופולוגיה, כלכלה, חיי יום-יום, אמצעי ייצור ועוד.

Pilgrimage and holy places in the Galilee

Dr. Hagay Dvir

3000133 2 שש"ס, 2 נ"ז

Pilgrimage to holy places is a universal cultural and religious phenomenon. People of different faiths give a status of holiness to certain places, sometimes due to a inspirational event that happened there in the past, sometimes because a revered person is buried there. The pilgrims who

set out on a journey to the holy place seek to get closer to the sacred and to the foundations of their faith.

The Galilee is a region where different religions and beliefs grew and existed throughout the years, up to the present day. Throughout the Galilee there are many holy places, which have attracted pilgrims of different religions since time immemorial.

In this course we will trace the development of the "sacred geography" of the Galilee. We will learn about the formation of the holy places in the Galilee, and how their sanctity was preserved even when the governments changed in the country. We will read from the writings of the pilgrims, some of whom came from distant lands, and learn about the social and cultural processes involved in the journey to the holy place and the dwelling there. We will go on tours following holy places and traditions on pilgrimage throughout the Galilee.